National Library of Israel

ירושלם יומיים

שעורים למורי־דרך לתירים בא"י

מחלקת המסחר והתעשיה של הנהלה הציונית פותחת אחרי חג השבועות קורס למורה־דרך לתרים בא"י שיארך שלשה חדשים ויינתן בעקר בשעורי־ערב. הלמודים יהיו: גאוגרפיה של ארץ־ישראל, תולדות ישראל בא"י, אטנוגרפיה (ידיעת־העם) של כל התושבים, ארכאולוגיה, טופוגרפיה והרצאות על מצבנו הכלכלי בארץ ועל אפשרות ההתפתחות הכלכלית מפי מומחים. במשך הלמודים יסודרו טיולים בעיר ובסביבה בסוף הלמודים טיול ארוך במכונית בארץ.

את השתתפותם בתור מורים כבר הבטיחו האדונים: בן־צבי, דר' ברווה, דר' מאיר, מר פרס, דר' קלוזנר ועוד כחות חשובים אחרים. למנהל נבחר מר דר. ברווה.

מספר התלמידים יהיה מצומצם ויתקבלו רק צעירים רעננים היודעים עברית ותנ"ך ואחת השפות של אירופה המערבית על בוריה. רצוי שידעו גם ערבית. תרוצים להרשם יפנו בכתב אל המחלקת למסחר ודיעון על הכשרתה להשתתף בשעורים ועל מלאכתם בשעה זו. בסוף הלמודים תהיה בחינה והנבחנים יקבלו תעודה.

תעשית אבני מלט ורעפים

בימים האלה הגיע לירושלים מר צבי ד. כ ה ן מעיר דו/רו־יסיטי אמריקה, מנהל בית־החרשת לתעשית אבני־מלט ורעפים בחלי אביב.

מר כהן יסד באמריקה חברת מניות בסכום של מליון דולר במטרה לפתח בא"י תעשית חמרי בנין בשנה הראשונה נמכרו מניות בסך מאה אלף דולר בערך. בראש החברה עומדים אנשים נכבדים ועשירים של דו רו' סיטי. לפני שנה וחצי בא מר כהן לא"י בשם החברה, יחד עם שני בניו שהשאירם במדרשה בתל־אביב. בחמשת הירחים ששהה אז בארץ, חקר מר כהן אחרי אפשרויות שונות לתעשיה, ומצא כי צריך לסדר בית־חרשת לתעשית חמרי בנין, באפן שיהיה אפשר לתת סחורה לאנשים בינונים בהקפה למשך זמן ארוך ויחד עם זה גם להוציל עד כמה שאפשר את מחיר חמרי הבנין. אח"כ חזר לאמריקה בבטחון כי הצלח יצליח לענין את יהודיה לעזור לבנין א"י בפעולות ממשיות ועל בסיס מסחרי.

בשובו לאמריקה הצליח במפעלו, ומכר מספר חשוב של מניות שהספיקו לתחלת העבודה. בינתים שלח את אחיו מפולין, שהנהו מומחה במקצוע זה, ובית־החרשת נפתח בתל־אביב בחרף העבר. כל המכונות נשלחו מאמריקה, וכבר עובדים בביתה"ר בשלשים איש, ומוציא בכל יום בעשרת אלפים אבנים גדולות, הדומות ברחבן לארבעים אלף לבנים, וגם עשרת אלפים רעפים לשבוע.

במשך הקיץ הזה חושבת החברה לבנות לה בית גדול, ושטח קרקע גדול מסביב. בשביל הסחורה, וכבר קנתה לשם זה בשלשים דונם אדמה ע"י תל־אביב. על המגרש הזה תבנה החברה גם ארבעים בית שתמכרם ליהודים בתשלומין במשך המש שנים.

ממרת באו של מר כהן לירושלים היא לפתוח גם בה בית־חרשת לאבנים. המכונות הנמצאות כבר ביפו, הן ממין מיוחד שתמחצה את האבנים עד עפר ומהעפר יעשה אבן חדשה. האבנים האלו תהיינה מצויות ביותר הוער בנסיעות מסביב לעיר בעגלות ובמכוניות ומחכים לבשורות טובות מפרום־פלשיץ שנסע לאמריקה לשם תעמולה ונשאר בנ'נואה... ונשארה לו רק תקוה אחת, לפנות ל„שרי־ישועה" של המערבים ע"י אלמליה או לשכונת התימנים שיש להם „חזקה" על משיח מכבר. כידוע...

* * *

ואם חלילה יהיה משיח זה אשכנזי, בוראי ידרשו הספרדים מהעד־הלאמי גם משיח ס פ ר ד י, ובשם שזכינו בירושלם לשני רבנים ראשיים, כן נזכה אי"ה גם לשני „משיחים"—ל„רב" משיח במזנבת ול„חכם" משיח במצנפת. כנחוז....

והעיקר יש לחשש ל„חבלי משיח" כי מיד בהודע הדבר לוונגפלדים, ישלחו כדרכם מברקים לאפיפיור ולמשלחת העברים בחו"ל כי עפ"י דין „אגדת ישראל" אין רשות למשיח לבוא לא"י, אלא דוקא „רוכב על ה ח מ ו ר", כמה שכתוב בספרינו הקדושים ודוקא על חמור טענו ספרים, בעל שתי רגלים. מעין פרופיסור למשפטים..

* * *

קראתי בעתון ערבי מקומי מאמר בשם איממע יא בלפור" !" (שמע נא בלפור !) **ובו הוא מטיף מוסר לזקן שנתפתה ל„נהרי־הציונים"** והשב השב כי ב„הבטחתו ויטיב

נעלם וה„ילד איננו"....

ולסוף, מה עושה הקב"ה ?—והרי כל המעשה של המאמר הלז שקר וכזב....

* * *

עודני יושב וכותב שעורי זה במכונה, והנה נתפרצה פתאום הפלונית שלי לתוך בית־הדפוס בצעקות ויללות: „גוואלד" הפועלים השובתים באו עליה באיומים שאם בעלה יוסוף לעבד בה„סולל", יעשו אותה חלילה אלמנה... וזכרתי פתאם מעשה בבעל אחד שרחם על אשתו ואמר לה: חיתי ! תחת אשר תחיי את אלמנה כל ימי חייך, מוטב שאשאר אני אלמן"....

בקצור, אינני יכול להאריך הפעם ורוצה אני רק לבקש מאת תלמידי החביבים שישלחו לי את מכתביהם על שמי, ולמען ה ש ם יכתבו בפרוש: „עזמות", כי פקידי־הדאר אוזלים, כידוע. אך לרישא דקרא ויובלו חלילה לשלח את המכתבים לא לעזמות אלא ל„עזאזל", ושם לא ימצאוני מפני איזה „פגע רע"....

עז מות

וע"י כך ירויחו את הוצאות הובלת הסחורה מיפו לירושלם.

מר כהן ישאר בארץ במשך כל הקיץ ואח"כ ישוב לאמריקה לזמן קצר למכור את יתר המניות, ואחרי זה יחזור לא"י להשתקע בה יחד עם משפחתו.

כראי לציין כי עפ"י השפעת מר כהן באו אתו בפעם השניה עוד יהודים אמריקנים אחרים לא"י ע"מ להשתקע בה וכבר התחילו בפעולות, כמו בנין בתים ועוד.

המרכז המסחרי

באספה הכללית שהיתה אתמול בבית הספר לבנים נבחרו למועצה החברים האלה:

מיכלין חיים מיכל, שרוין יצחק, מאראש, אלישר יוסף, פרלמן מ., הסידוף מאיר, קאנקאשיאו ק., נל'יב חבאש, אטינגר אהרן, פרלין י. ד., חייקין, שקו כהן ד. י., רפעת אבו סעוד, זילברשטיין, קאריליא אליהו.

מסבת אחור הזמן לא נבחר ועד הבקרת, ותיות שלבחירת ועד בקרת יש חשיבות מיוחדה, כי ועד הבקרת ישתתף בכל הישיבות של ועד ההנהלה, לכן קבעו אספה מיוחדת למוצאי שבת זו בשעה 8 בערב, בביה"ס לבנים.

בחברה העבריה לחקירת א"י ועתיקותיה

במוצאי שבת כ"ב איר, בשעה שמנה, יקרא מר יצחק בן־צבי באולם בית הספרים על הנושא: „היהודים בארץ־ישראל לפני כבוש הערבים".

מעל במת החזיון

אמש התענג חקהל על הקונצרט לנגינה ולזמרה שנערך באולם הראיינג ה„בין־לאומי" ע"י הגברת מרים לוית, האחים יעקב וישראל ברנדמן וה' גולובויץ מיפו.

הקהל היה מועט בערך והתכנית היתה גדולה ועשירה. בשורות הראשונות ראינו את משפחות ה"ה אוסישקין, בן יהודה ועוד. ובתכנית—את שופיו, סו־סאינס, רחמנינוב ועוד. מ„גדולי־הדור" בעולם הנגינה.

הפתיחה בנגינות המנינוב ע"י השלישיה ה' שראל ברנדמן (כנור), ה' יעקב ברנדמן (צ'לו) בלוית הג' מ. לוית על הפסנתר. היתה מוצלחת אבל ארוכה קצת. ה' ישראל ברנדמן „הגיע" לתת לנו גם את „סו־סאינס", כי מעטים האמנים בעלי־טכניקה כבירה, המנגנים את ה„רונדו קפריצ'יוזו" בקונצרטים. ותיתי לו לאחוז שבא אחרינו להוסיף, מחוץ לתכנית, מעט תבלין: „מילודיה עברית" מאת אחרין—נגינה מוזהית־יהודית המדברת אל הלב ומעוררת מחשאת־כפים רועשת באולם. ואחרון אחרון חביב—ה„פולנז" של שופין ע"י הג' מ. לוית. הקהל הירושלמי זוכר לה את חסד נעוריה, כשאך הופיעה על הבמה בעירנו והפליאה את שומעיה בנגינות שופין, וגם הפעם לא הכזיבה את תוחלתנו.

החלק השני החל ב„שיר תודי" ע"י ה' גולובויץ, בלוית הג' מ. לוית השלישיה. מנור רד ומצלצל וגם נעים לאזן השומעת. הקהל מוחא כף והנה —„רוטיה". הומנס נחדר ושוב פעם מח"כ ממושכה.

האחים ברנדמן מופיעים בפעם הראשונה על הבמה בירושלם, וברור הוא שהקהל שלנו יפגש אותם שוב ברצון, כי רואה הוא לפניו כשרונות צעירים העתידים להתפתח מאד.

ולסוף באה „הפרפרת": „נוקטורה" ליהודים", ולסוף—מקח טעות !

וכדי להוכיח לו את טעותו הוא מזמין אותו לבוא ירושלימה ולראות בעיניו את „מצבו של נגר יהודי ממנו, בן הארץ, אשר הונית את ילדיו רעבים בביתו ושטח ברחובות בשתוא נושא את כלי עבודתו ומבקש עבודה מאת הצעונים ואינם נותנים" עד שהזמין לו הקב"ה אחד הפקידים האנגלים הנבוהים שרחם עליו....

איני יודע אם בלפור שומע לשון ערבית כדי לקרא את המאמר החשוב של ב־דודנו, ואם יש לו די זמן וכח לבתח את רגליו הזקנות כדי לבוא לא"י ולראות בעיניו את „הנגר" נ. ש., ואולם אני זכיתי לחכיר פא"פ ולראות בעיני את התכשיט הזה עוד מימי המלחמה, וידע אני שהיה בחזקת שוטה תמיד ומהוסר, כנראה, חוליא אחת מתחלת ברייתו. „נגר"יזה אינו זקוק חלילה ל„פקידים נבוהים" אלא לרופא־רוח...

רק לפני זמן קצר נטפל אלי ובקש ממני „עבודה", בשכלי־תשמישו בידו: פטיש, מרצע וגם מסמר גדול. הבאתיו מיד לעשות תקונים לרהיטי, וכשאך הגיעה שעת העבודה של שופן, ע"י חג' לוית—נגיבה נעימה ונוחה לעכול. הקהל מברך את המנגנים על המזון הרוחני שהגישו להם הפעם, ואחדים מהם לוחצים את ידיהם לאות תודה ושביעת־רצון.

ב„פועל המזרחי"

במוצ"ש, אור לא' טיון בשעה שמונה, תתיה באולם ביה"ס תחכמוני הרצאת האי' מ. ש. ג ש ו ר י, על הנושא: תחיית היהדות. השפה העברית וספרותה.

אחרי ההרצאה יהיו וכוחים.

בבהמ"ד שע"י כותל המערבי

תמול הודבקו מודעות כי בבהמ"ד שע"י כותל המערבי יתפללו יום כפור קטן עם קריאת ויזכל. וזמן תפלת שחרית לשבתות הקיץ בשעה 1 ערבית, 7.30 אירופית, וכן בחג השבועות הבא. ותפלת מנחה בשבת, מזמן מנחה גדולה. בכל מוצאי ש"ק מתפלל אצל הבוחל קהל גדול.

להתישבות בעלי מקצוע בנצרת

יש מקום להתישבות בעיר נצרת לבעלי מקצוע אלה: א) רופאה. ב) רופאת־שנים. ג) רוקח מדופלם (פרמצפט. רוק). ד) חיט ותופרת, ה) סנדלר.

המעונינים בזה מתבקשים לפנות בכתב אל „מזכיר המחלקה למסחר ותעשיה, מר נ. טיש".

תפישת רמאי

איש אחד ושמו יעקוב בן מחמד אלבג'ל היה עומד בכל יום בשכונה מחשכונות שבעיר בשהוא לבוש בגדי איש־צבא ערבי ומעמיד כל חמר או פרד בתואנה שהם פצועים וטובה מבעליהם קנם. הוא היה אומר להם שהוא ממונה מטעם מחלקת הבריאות, בשנודע הדבר לקצין המשטרה אשר מחוץ לעיר מר תדהר, הצליח לתפשו ולשלחו לבית־הסוהר שבו יקבל את עונשו.

קבלת פנים

הועד הבכלי לעדת יהודי פרס בירושלם ערך באור ליום כ"ז איר קבלת פנים נהדרה לנשיא ההסתדרות הציונית בפרס. מר עוזן אלאה נעים ומר סליומאן יצחק חי חבר הועד המרכזי בטהרן ובה הזמנו רבים מנכבדי העיר.

אולם קבלת הפנים היה מקשט בתמונות המנהיגים, ברגלים לאמיים ובירק. האורחים היסיבו את לבם סביב שלחנות מלאים מגרטות ותופינים. נתקבלו מכתבי ברכה מאת מר מ. מ. אוסישקין יו"ר ההנהלה הציונית ומיתר חברי ההנהלה ומנשיאות הועד הלאמי. נאמו הארונים: רפאל כהן, פרופ. שץ, חגינא מזרחי מלמד כהן, דוד ברפי ויצחק שושן. מר עוזן אלאה נעים השיב על דברי הנואמים ומסר סקירה קצרה על תולדות התפתחות הציונות בפרס.

קבלת הפנים הזו השאירה רשם עמק בלב האורחים ובשירת התקוה נפרדו מעל חתן החגיגה.

האספה השניה של הועד הלאמי

בליל חששי בשעה חמש אחר חצות הלילה נגמרה האספה השניה של הועד הלאמי.

פרטים לגליון הבא.

בהסתדרות נשים עבריות

בשבת בשעה 2 אחר הצהרים תהיה בבית־הספר לבנות נ', ברחוב יפו ההרצאה של הגברת דר. יונוביץ על הנושא: „איך להזהר ממחלות". הגברות מתבקשות לבוא בשעה מדויקת.